Uniwersytet Gdański

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Zróżnicowanie współczesnego języka polskiego, PG_00206904		
Kierunek studiów	Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna (O)		
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu	2030/2031
Poziom kształcenia	jednolite magisterskie	Grupa zajęć	Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć z obszarów nauk humanistycznych lub nauk społecznych
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji	na uczelni
Rok studiów	5	Język wykładowy	polski
Semestr studiów	10	Liczba punktów ECTS	2.0
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia	zaliczenie
Jednostka prowadząca			
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot	dr hab. Grażyna Szyling	
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu		

Formy zajęć							
	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	15.0	0.0	0.0	0.0	0.0	15
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						

Aktywność studenta i liczba godzin pracy					
	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów	Udział w konsultacjach	Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	15	0.0	35.0	50

Cel przedmiotu	
	Zaznajomienie studentów z problemem zróżnicowania współczesnego języka polskiego i pedagogicznymi oraz społecznymi implikacjami tego problemu, z rolą języka w wychowaniu oraz z językowymi uwarunkowaniami i ograniczeniami komunikacji w procesie edukacyjnym.

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[PPWJ5_U12] ma umiejętności pozwalające na efektywną pracę w środowiskach zróżnicowanych kulturowo oraz z dziećmi, dla których język polski jest drugim językiem, wykorzystując kompetencje międzykulturowe i glottodydaktyczne	Student: - (I.U1.) analizuje „język macierzysty" ucznia i określa potrzeby w zakresie wspomagania jego rozwoju językowego - (I.U1.) projektuje wspomaganie dzieci w przejściu od „języka macierzystego" do „języka szkoły". -uwzględnia uwarunkowania regionalne, kulturowe i społeczne w relacjach komunikacyjnych z uczniami i ich rodzicami.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[PPWJ5_K01] ma kompetencje społeczne umożliwiające posługiwanie się uniwersalnymi zasadami i normami etycznymi w działalności zawodowej, kierując się szacunkiem dla każdego człowieka	(I.K1.) Jest gotowy do sprawnego komunikowania się z uczniami, rodzicami nauczycielami uwzględniając ich sytuację społeczną, kulturową, kompetencje komunikacyjne, doświadczenie, szanując ich godność osobistą	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
	[PPWJ5_K06] ma kompetencje społeczne umożliwiające trafne rozpoznawanie specyfiki środowiska lokalnego i regionalnego oraz ich wpływu na funkcjonowanie dzieci lub uczniów, a także podejmowanie współpracy na rzecz dobra dzieci lub uczniów i tych środowisk	Student: Ma kompetencje językowe pozwalające na współpracę z nauczycielami, rodzicami i środowiskiem lokalnym kierując się dobrem dziecka, jego potrzebami.	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
	[PPWJ5_U15] ma umiejętności pozwalające na poprawne posługiwanie się językiem ojczystym oraz wykazywanie troski o kulturę i etykę wypowiedzi własnej, dzieci lub uczniów	Student: -(I.U1.) stosuje etyczne maksymy kooperacji językowej Grice'a w trakcie komunikacji z uczniami i rodzicami	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[PPWJ5_W17] ma pogłębioną, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę na temat procesów komunikacji społecznej oraz ich prawidłowości i zakłóceń	Student: - dokonuje rozróżnienia poszczególnych kategorii dotyczących zróżnicowania współczesnego języka polskiego, - (I.W4.) charakteryzuje problemy dydaktyczne i społeczne wynikające ze zróżnicowania językowego społeczeństwa - (I.W1.) dostrzega i określa językowe uwarunkowania i ograniczenia komunikacji w procesie edukacyjnym - (I.W3.) dostrzega powinności szkoły we wspomaganiu rozwoju językowego dzieci przychodzących do szkoły z etnolektem /etnojęzykiem lub kodem ograniczonym [językiem i kulturą domu].	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja

Treści przedmiotu	
	Kultura -język - wychowanie - podstawowe zależności. Podstawowe pojęcia i kategorie: język standardowy [narodowy], język literacki, język nauki, język macierzysty [język i kultura domu].Zróżnicowanie językowe społeczeństwa jako źródło dylematów edukacyjnych. Zróżnicowanie językowe napłaszczyźnie terytorialnej - regionalne sposoby mówienia [etnolekty i etnojęzyki]. Zróżnicowanie językowe na płaszczyznę społecznej [języki klas, warstw i środowisk społecznych] teoria kodów B. Bernsteina.Dziecko w wieku wczesnoszkolnym a mowa środowisk rodzinno-sąsiedzko-rówieśniczych.Etnolekt/etnojęzyk lub kod ograniczony w rozumieniu B. Bernsteina jako język macierzysty dziecka powinności i zadania szkoły.Język potoczny [mowa potoczna] jako płaszczyzna komunikowania się z dziećmi nie mogącymi podjąć języka szkoły i ich rodzicami.Język niewerbalny i jego znaczenie w edukacji wczesnoszkolnej.Etyczne aspekty stosowania języka w procesie komunikacji w świetle teorii H.P. Gricea.Czy język może tworzyć bariery w wychowaniu?

<table>
<tr><td>Wymagania wstępne i dodatkowe</td><td colspan="3"></td></tr>
<tr><td>Sposoby i kryteria oceniania osiąganych efektów uczenia się</td><td colspan="3"><table>
<tr><th>Sposób oceniania (składowe)</th><th>Próg zaliczeniowy</th><th>Składowa oceny końcowej</th></tr>
<tr><td>Kolokwium zaliczeniowe</td><td>51.0%</td><td>80.0%</td></tr>
<tr><td>Aktywny udział w dyskusjach</td><td>51.0%</td><td>20.0%</td></tr>
</table></td></tr>
<tr><td rowspan="3">Zalecana lista lektur</td><td>Podstawowa lista lektur</td><td colspan="2">S. Grabias, Język w zachowaniach społecznych, Lublin 1997.</td></tr>
<tr><td>Uzupełniająca lista lektur</td><td colspan="2">1. M. Bugajski, Język w komunikowaniu, Warszawa 2007.
2. M. Bańko(red.),Polszczyzna na co dzień, Warszawa 2006. ,
3. M. Głowiński(red), Język i społeczeństwo, Warszawa 1980.
4. K. Handke, Socjologia języka, Warszawa 2009,
5. I. Kurcz, Psychologia języka i komunikacji, Warszawa 2005.
6. D.G. Leathers, Komunikacja niewerbalna, Warszawa 2007.
7. J. Malinowska, Kompetencje komunikacyjne nauczycieli jako wyznacznik poczucia podmiotowości uczniów w szkole, Wrocław 2008.</td></tr>
<tr><td>Adresy eZasobów</td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td>Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania</td><td colspan="3">Aktywny udział w dyskusjach podejmowanych podczas wykładu (podstawa: obserwacja studentów, zidentyfikowanie najbardziej aktywnych)</td></tr>
<tr><td>Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu</td><td colspan="3">Nie dotyczy</td></tr>
</table>

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.